

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

41 – 2007 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

10. oktobar 2007. Vol. 2, Broj 41 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Sistemi i pravci ovčarske proizvodnje	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Cijene stabilne

Cijene stoke kao i ponuda na stočnim pijacama u Crnoj Gori su na približno istom nivou kao i prethodne nedjelje.
Ponuda stoke na stočnim pijacama je i dalje slaba a u prodaji dominira kategorija teladi.

Bar

Cijene ove nedjelje, uz mala variranja, odgovaraju cijenama iz prethodne. Karakterističan je dosta veliki raspon minimalne i maksimalne cijene pojedinih kategorija jer su cijene u području Ulcinja nešto niže dok su na području Bara nešto više.

Pošto nemamo pijačne prodaje ne možemo uporediti kvalitet grla a ni odnos ponude i tražnje.

Berane

U odnosu na prethodnu sedmicu nije bilo značajnijih promjena na stočnoj pijaci u Beranama.

Nikšić

Na stočnoj pijaci nije bilo ponude, pa su cijene uzete direktno od farmera.

Pljevlja

Protekle sedmice zabilježena je dobra ponuda priplodnih ovaca. Na teritoriji opštine Pljevlja i dalje je u toku organizovani otkup jagnjadi, pa je u protekloj nedjelji otkupljeno oko 1.000 grla. Ponuda i cijene ostalih kategorija stoke su ne promijenjene. I dalje se trguje na farmama, jer trgovci rijetko dolaze na pijace.

Podgorica

Na podgoričkoj stočnoj pijaci ovog ponedjeljka manje prodavaca. Razlog tome je poštovanje novih mjera o registraciji goveda tako da inspekcija nije puštala unutar pijace bez veterinarskog pasoša. Inače ovog ponedjeljka su cijene prasadi nešto niže do 2,5€, cijene ostalih vrsta i kategorija stoke su nepromijenjene.

Bijelo Polje

U toku ove nedjelje na stočnim pijacama u Bijelom Polju cijene i broj ponuđenih grla zadržale su približno isti nivo kao i prošle nedjelje.

REPUBLIKA CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 4 – 10. 10. 2007. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.50 (2.50-2.60)	2.60 (2.50-2.70)	~	2.70 (2.70-2.80)	2.50 (2.50-2.70)	2.58 (2.55-2.70)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.50-2.90)	2.50 (2.30-2.50)	2.40 (2.30-2.50)	2.90 (2.80-3.00)	2.60 (2.30-2.60)	2.50 (2.40-2.60)	2.62 (2.43-2.68)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.00 (1.90-2.10)	2.00 (1.90-2.10)
4	Junad do 300 kg kg	2.00 (1.80-2.30)	~	1.50 (1.40-1.60)	1.95 (1.80-2.10)	1.90 (1.80-2.00)	1.80 (1.80-2.00)	1.83 (1.72-2.00)
5	Junad preko 300 kg kg	1.60 (1.50-1.70)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.40-1.60)	1.70 (1.50-1.80)	~	~	1.58 (1.48-1.65)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.20)	1.20 (1.00-1.30)	~	1.10 (1.00-1.20)	~	1.17 (1.07-1.23)
7	Krave za klanje kg	0.80 (0.80-1.10)	~	0.80 (0.70-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.10)	0.80 (0.60-1.00)	0.86 (0.74-1.04)
8	Prasad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	2.75 (2.50-3.00)	~	2.30 (2.20-2.40)	2.35 (2.23-2.47)
9	Jagnjad kg	~	2.15 (2.15-2.30)	~	2.35 (2.20-2.00)	2.15 (2.15-2.15)	~	2.22 (2.17-2.15)
10	Šilježad kg	2.20 (2.20-2.30)	~	2.10 (2.00-2.15)	~	~	2.20 (2.10-2.30)	2.17 (2.10-2.25)
11	Ovce za klanje kg	~	~	1.50 (1.40-1.60)	~	~	~	1.50 (1.40-1.60)
12	Jarad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	2.15 (2.00-2.30)	2.50 (2.50-2.50)	~	~	2.22 (2.17-2.27)
13	Koze za klanje kg	~	~	80.00 (40.00-100.00)	~	~	~	80.00 (40.00-100.00)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
14	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (80.00-120.00)	~	100.00 (80.00-120.00)	95.00 (85.00-120.00)	120.00 (110.00-140.00)	103.75 (88.75-125.00)
15	Priplodne koze grlo	~	80.00 (60.00-90.00)	~	80.00 (70.00-90.00)	~	~	80.00 (65.00-90.00)
16	Priplodne junice HF grlo	~	1,200.00 (1,200.00-1,200.00)	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,300.00)
17	Priplodne junice Smeđa grlo	~	800.00 (800.00-800.00)	~	~	1,000.00 (800.00-1,200.00)	600.00 (580.00-700.00)	800.00 (726.67-900.00)
18	Priplodne junice Melez grlo	~	~	600.00 (500.00-700.00)	~	~	~	600.00 (500.00-700.00)
19	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	700.00 (600.00-940.00)	950.00 (700.00-1,170.00)
20	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (950.00-1,200.00)	~	1,000.00 (950.00-1,200.00)
21	Priplodne krave Melez grlo	680.00 (680.00-680.00)	800.00 (500.00-1,200.00)	650.00 (500.00-800.00)	~	~	680.00 (600.00-950.00)	702.50 (570.00-907.50)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 1-7.10.2007. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina						Dominantna cena Srbija		
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Krajjevo	Loznica	Nis - Beljin	Pirot	Pozarevac	Smederevo	Osiponica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica		Zrenjanin	
Dviske	sve		140	---	120	120	130	140	---	---	---	---	---	130	110	---	---	---	---	---	---	---	---	140
Jagnjad	sve		150	150	140	150	180	180	180	150	150	170	160	160	100	175	170	170	160	---	---	---	---	150
Jarići	sve		150	120	140	120	130	150	130	---	---	---	---	130	150	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Junad	do 300 kg	HF	---	---	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	130	---	120	120	---	130	130	115	---	135	130	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Junad	>480 kg	sve	120	120	120	130	---	---	120	---	---	125	120	120	95	125	---	120	120	---	---	---	---	120
Koze	sve		80	---	80	90	80	---	---	---	---	90	70	70	---	---	100	80	70	---	---	---	---	80
Krave za klanje	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80	60	---	---	80	---	---	---	---	80
Krave za klanje	SM		80	70	80	85	80	80	70	80	---	75	70	70	---	80	---	80	90	---	---	---	---	80
Krmače za klanje	>130 kg	sve	70	90	85	60	---	---	---	65	70	---	75	75	---	---	---	70	60	---	---	---	---	70
Ovca	sve		110	140	90	100	100	90	80	100	100	90	100	100	---	85	100	90	85	---	---	---	---	100
Ovnovi za priplod	sve		140	110	110	120	150	---	---	---	---	120	130	130	---	---	---	---	140	---	---	---	---	140
Prasad do 15 kg	sve		100	100	80	---	95	120	110	80	80	100	110	110	120	95	120	90	110	---	---	---	---	100
Prasad do 25 kg	sve		90	90	80	90	100	100	100	70	80	100	100	100	---	90	120	90	100	---	---	---	---	90
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	95	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/griu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160	160	---	---	---	---	110	---	---	---	---	---
Šiiježad	sve		140	---	120	130	140	---	---	120	120	---	150	150	---	---	130	120	130	---	---	---	---	120
Telad	80-160 kg	HF	200	---	170	---	---	---	---	---	---	---	---	---	250	170	200	---	200	---	---	---	---	200
Telad	80-160 kg	SM	230	200	230	220	240	250	200	220	---	200	215	215	---	200	250	230	250	---	---	---	---	200
Tovljenici	80-130 kg	sve	90	90	85	110	---	80	---	80	80	100	90	90	80	90	90	80	80	---	---	---	---	80
Tovljenici	>130 kg	sve	80	90	90	70	---	70	---	70	75	90	80	80	---	85	80	75	75	---	---	---	---	75

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 78 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

U razdoblju: od 01.10.2007. do 07.10.2007. (40.tj.2007.god.)

Uspoređeno s razdobljem: od 17.09.2007. do 23.09.2007. (38.tj.2007.god.)

Hrvatska		Regija	Podatak
Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	22.00	1.00
	2.Max	30.00	-1.00
	Prosjek	24.28	-0.38
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	26.00	1.00
	Prosjek	22.11	1.75
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	11.61	0.19
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	9.00	0.00
	2.Max	10.00	1.00
	Prosjek	9.50	0.50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	12.00	0.00
	2.Max	16.00	1.00
	Prosjek	13.32	0.23
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	12.00	0.00
	Prosjek	11.50	0.00
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00
	2.Max	8.00	-2.00
	Prosjek	5.98	0.00
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	15.00	-5.00
	Prosjek	11.04	0.38
svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min	9.00	1.00
	2.Max	15.00	-2.00
	Prosjek	10.22	0.07
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	5.00	1.00
	2.Max	9.00	2.00
	Prosjek	5.95	0.25
janjad-lambs .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	28.00	-5.00
	Prosjek	22.73	-2.41
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	8.00	-1.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	9.16	-0.08
jare-kid goat .	1.Min	28.00	8.00
	2.Max	28.00	-1.00
	Prosjek	28.00	0.07
ždrijebe-foal .	1.Min	12.00	0.00
	2.Max	13.00	0.00
	Prosjek	12.50	0.00
konj-hors .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.50	0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE
Direction générale de l'Agriculture
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
MARKET PRICES - MEMBER STATES

Datum

od : 24.09.07

do : 30.09.07

(EURO/100kg PC/DW)	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji		
Junad U2	316.7	272.9	314.7	306.6	417.3	332.1	327.0	283.2	365.7	216.8	321.0	310.1	248.2	362.6	286.2	249.8	348.5	270.7	292.7	342.9	-0.21										
Junad U3	290.2	269.2	316.3	303.5	407.9	326.2	313.0	285.7	357.9	323.7	316.1	309.9	248.7	353.3	182.6	296.4	345.7	270.2	291.2	321.1	-2.63										
Junad R2	274.1	265.3	301.5	301.2	239.6	397.4	368.2	298.0	327.2	188.5	180.1	308.6	233.5	187.9	290.0	254.1	320.7	265.7	284.7	316.9	0.87										
Junad R3	247.9	260.5	304.6	295.3	403.3	302.9	292.0	277.2	329.2	186.1	186.8	294.5	234.4	358.3	237.7	278.8	322.0	273.6	284.7	297.3	0.12										
Junad O2	235.7	247.9	291.8	283.3	199.3	388.9	245.0	277.0	256.9	282.4	171.1	177.8	271.7	244.3	358.3	254.2	283.2	229.3	341.5	268.6	253.2	271.6	262.4	144							
Junad O3	219.2	235.2	249.4	274.3	264.2	175.7	367.2	280.3	272.0	258.1	288.2	282.4	171.8	185.1	267.3	233.8	358.3	258.4	284.9	233.9	326.9	181.6	279.0	242.9	274.8	263.9	270.0	170			
Junad	283.1	235.2	261.3	288.0	288.9	199.0	391.4	316.1	301.3	275.2	347.1	282.4	174.8	180.1	316.0	240.7	358.3	282.7	305.0	235.6	348.0	184.0	290.6	246.4	275.2	262.9	278.5	304.6	0.06		
Bikovi R3	247.2	181.5	288.4	182.5	240.0	187.4	240.0	187.4	240.0	187.4	273.9	236.7	170.4	280.2	242.9	256.5	256.5	238.2	-0.41												
Bikovi	247.2	181.5	288.4	182.5	344.0	275.0	344.0	277.7	344.0	277.7	359.6	346.9	291.2	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	303.6	287.1	-3.93	
Goveda U2	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	288.5	319.9	0.68	
Goveda U3	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	289.2	0.68	
Goveda U4	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	0.68	
Goveda R3	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	276.2	0.38	
Goveda R4	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	266.7	0.19	
Goveda O3	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	286.7	0.23	
Goveda O4	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	262.0	0.78	
Goveda	257.9	248.5	211.9	255.4	283.1	229.4	233.1	233.1	204.3	221.0	221.0	195.8	171.5	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	188.8	0.24	
Krave R2	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	324.0	-0.64	
Krave R3	219.9	255.4	280.3	261.4	310.0	229.4	254.3	242.0	216.6	181.1	254.3	242.0	216.6	181.1	254.3	242.0	216.6	181.1	254.3	242.0	216.6	181.1	254.3	242.0	216.6	181.1	254.3	242.0	216.6	120	
Krave R4	183.3	207.0	234.3	129.4	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	180.5	0.15	
Krave O2	171.3	190.8	232.7	246.1	126.5	179.4	187.0	281.0	219.1	221.0	142.2	155.0	249.9	203.6	241.5	219.5	201.3	204.8	142.8	189.0	182.0	192.6	229.1	181.7	237.7	163	163	163	163	-0.33	
Krave O3	185.5	231.8	249.9	120.7	147.2	169.6	272.0	222.2	222.2	137.0	159.0	206.4	243.2	223.9	208.3	148.8	164.8	172.1	174.9	251.1	182.6	264.4	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19	-2.19
Krave O4	186.8	170.3	155.9	163.2	188.9	124.9	127.7	151.6	230.0	179.6	174.9	157.5	198.0	153.6	187.6	159.3	198.0	204.4	173.6	173.7	129.2	123.3	135.3	135.3	135.3	135.3	135.3	135.3	135.3	135.3	-101
Krave P2	185.2	189.6	131.4	186.2	204.3	120.3	103.3	164.0	255.0	212.6	183.8	157.5	137.2	157.6	244.9	181.6	219.8	205.3	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	183.4	0.65
Krave P3	224.9	170.4	182.9	200.2	237.0	124.7	187.7	189.1	279.7	215.1	195.8	157.5	198.8	155.1	257.5	187.9	220.1	233.2	226.8	196.6	186.6	142.3	165.9	179.1	189.5	211.9	181.5	226.7	0.24		
Krave	302.9	307.4	328.0	389.0	284.0	406.6	352.2	394.0	285.9	409.1	374.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	286.5	317.4	-192	
Junice U2	225.6	277.8	289.1	221.3	301.3	292.6	402.7	342.5	342.0	279.2	389.8	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	356	
Junice U3	243.5	211.3	211.3	301.3	292.6	402.7	342.5	342.0	279.2	389.8	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	166.3	181.1	176.9	324.9	356	3.32	
Junice R2	214.0	280.8	286.8	250.2	320.0	279.3	250.2	320.0	279.3	147.3	156.6	156.6	178.0	227.8	200.6	332.5	149.9	210.7	189.0	234.2	222.4	274.3	274.3	274.3	274.3	274.3	274.3	274.3	274.3	274.3	-0.28
Junice R4	206.3	259.2	249.5	182.9	363.1	285.6	294.0	264.4	246.3	244.8	174.0	277.6	182.6	244.0	208.8	185.3	225.9	180.1	225.1	248.9	286.1	255.5	255.5	255.5	255.5	255.5	255.5	255.5	255.5	255.5	0.28
Junice O2	199.8	248.8	250.0	179.3	251.0	287.0	263.5	244.8	133.9	181.0	232.8	213.1	207.5	185.6	186.9	177.2	207.5	240.6	289.5	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	266.1	0.80
Junice O3	214.2	273.4	274.5	189.9	377.8	328.4	355.1	274.0	383.7	244.8	149.3	171.8	319.7	186.8	293.5	183.2	280.5	210.8	347.2	179.9	243.5	200.2	222.8	249.2	284.6	308.7	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Junice O4	245.0	219.3	225.2	249.2	285.0	166.0	354.3	299.1	296.2	258.5	328.6	236.5	170.7	293.4	200.4	296.0	235.4	277.3	217.7	309.0	187.7	250.0	205.4	232.7	241.9	289.6	275.7	275.7	275.7	0.12	
Polufke	-0.3	0.9	0.4	0.7	2.6	-5.0	-14	-13	0.8	-0.4	0.7	3.6	-0.3	-0.5	10	2.2	-2.5	12	17	-7.9	3.6	7.1	-2.1	-2.3	3.1	-1.3	0.12	0.12	0.12	0.12	
Promena poslednje nedelje																															

Izvor: EU Komisija

SISTEMI I PRAVCI OVČARSKE PROIZVODNJE

Različiti sistemi gajenja i iskorišćavanja ovaca formirali su se najčešće spontano, pod uticajem faktora spoljašnje sredine i ekonomskih uslova privređivanja. Od faktora spoljašnje sredine najznačajniji su: klimatski uslovi, struktura i kvalitet zemljišta, kvalitet biljnog pokrivača koji indirektno utiču na uslove za obezbjeđenje dovoljnih količina hrane za ljetnju i zimsku ishranu, stvaranje adekvatnih ambijentalnih uslova i održavanje dobrog zdravstvenog stanja grla, a od ekonomskih činioca najbitniji su: tržište, tj. cijene i mogućnost plasmana proizvoda, stepen stimulacije nekog pravca proizvodnje, raspoloživa finansijska sredstva za investiranje u proizvodnju itd. Svi navedeni činioci uticali su da se definišu tri osnovna sistema ovčarske proizvodnje:

1. **Ekstenzivni sistem ovčarske proizvodnje** zasniva se na gajenju najčešće autohtonih rasa ovaca na velikim pašnjačkim prostranstvima (na 1 ovcu dolazi 1 i do 10 ha), sa relativno niskom proizvodnjom. Karakteriše se često vrlo oskudnom ishranom u zimskom periodu, koju čini isključivo kabasta hrana, a koncentrovana hraniva se koriste veoma rijetko ili skoro nikako. Investiranje u opremu i objekte su veoma mala. Ovom sistemu ovčarske proizvodnje pripadaju i

različiti načini nomađenja i to sezonsko nomađenje ili seljenje stada na planinske pašnjake tokom pašne sezone i totalno nomađenje kad su ovce stalno u pokretu i sele se sa pašnjaka na pašnjak tokom cijele godine.

2. **Poluintenzivni sistem ovčarske proizvodnje** podrazumijeva gajenje produktivnijih rasa ovaca na relativno dobrim pašnjacima, uz obezbjeđenje dovoljnih količina kabaste hrane za zimsku ishranu. Tokom kritičnog perioda proizvodnje – u sezoni jagnjenja i početku laktacije u ishranu se uvode koncentrovana hraniva. Sa ovakvim sistemom gajenja mogu se ostaviti relativno dobri proizvodni rezultati. Ovaj sistem ovčarske proizvodnje karakteriše znatno veće opterećenje pašnjačkih površina, gdje na 1 ha dolazi 0,5 do 1 ovca.

3. **Intenzivni sistem ovčarske proizvodnje** karakteriše specijalizacija proizvodnje samo na jedan proizvod i bazira se na gajenju čistih rasa ili visoko produktivnih meleza. Ovaj sistem proizvodnje zahtijeva velika ulaganja u objekte za smještaj, mehanizaciju, opremu i krmnu bazu, tako da se rentabilnost proizvodnje može obezbijediti samo uz postizanje visoke cijene proizvoda.